

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

Dwa jubileusze: Towarzystwa Rolniczego dla ks. Cieszyńskiego i Jerzego Ciesiały / napisał Józef Zaleski.

Liczba stron oryginału

28

Liczba plików skanów

28

Liczba plików publikacji

29

Sygnatura/numer zespołu

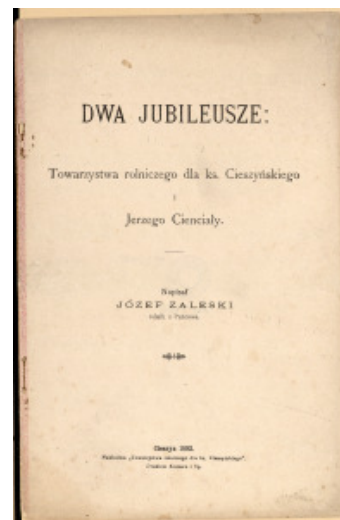
KD II 03766

Data wydania oryginału

1893

Zdigitalizowano w ramach projektu pt.

**Udostępnienie cieszyńskiego dziedzictwa
piśmienniczego on-line**

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Śląskie.

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

DWA JUBILEUSZE:

Towarzystwa rolniczego dla ks. Cieszyńskiego

i

Jerzego Ciencialy.

Napisał

JÓZEF ZALESKI

rolnik z Puńcowa.

Cieszyn 1893.

Nakładem „Towarzystwa rolniczego dla ks. Cieszyńskiego“.

Drukiem Kutzera i Sp.

DWA JUBILEUSZE

Towarzystwa Miłośników Książki

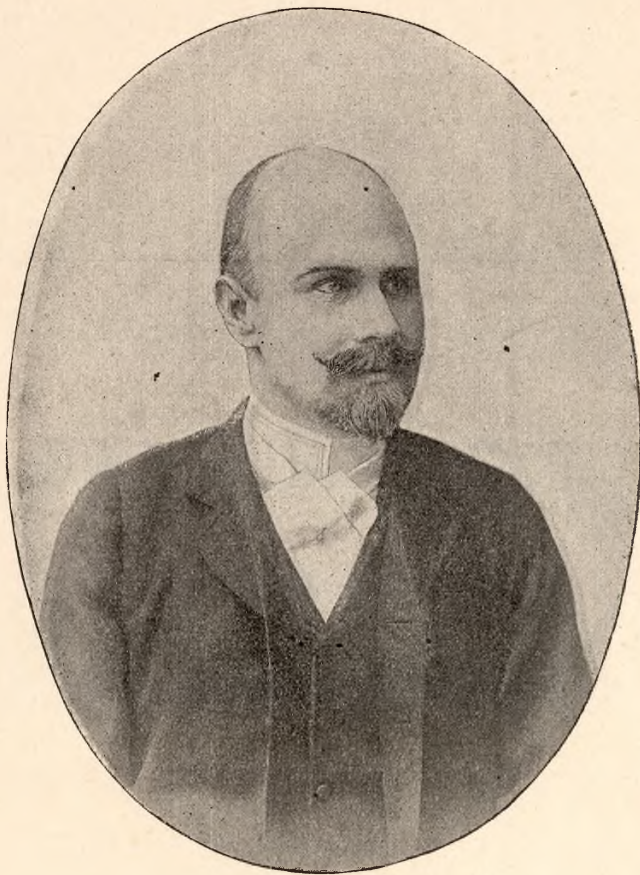
miasta Cieszyńska

KD II 3766

KD 3766

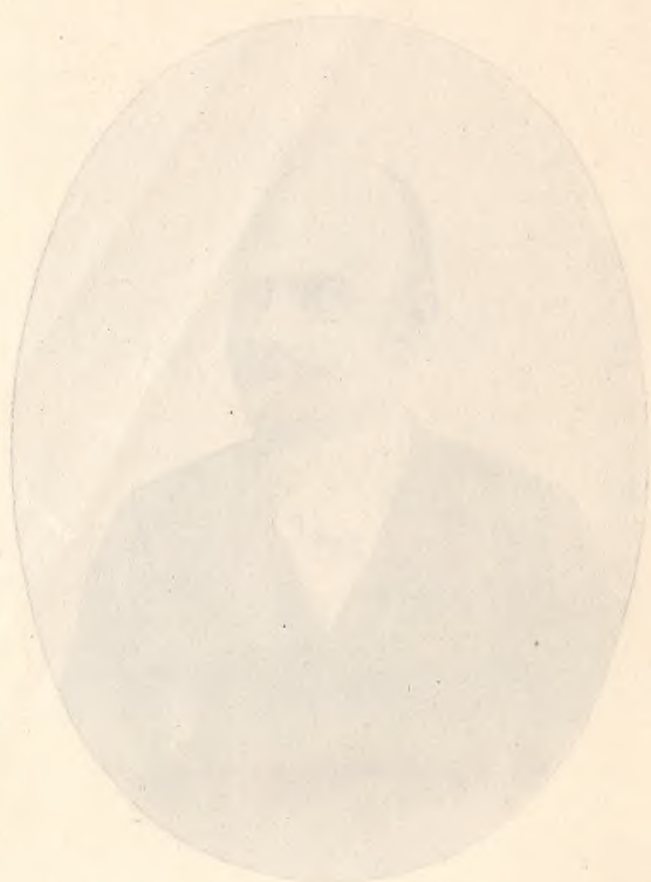
D 108/11
10,00

Protektor Towarzystwa rolniczego

Jego Ekscelencya hrabia Henryk Larisch-Mönnich,

Baron na Ligocie i Karwinej,
c. k. Radca i Podkomorzy, dziedziczny członek Izby Panów, kawaler honorowy zakonu
Johanitów, kawaler ros. orderu Stanisława II. klasy z gwiazdą, Marszałek krajowy,
właściciel dóbr i kopalń i t. d. w Solcy.

Portrait of the author

John H. Johnson, Publisher, New York

Published by the author, New York, 1887.
Copyright, 1887, by John H. Johnson.
Printed by the author, New York, 1887.

DWA JUBILEUSZE.

DWA JUBILEUSSE

to macie, kochani bracia, przed sobą wystawę rolniczą.

Kto ją urządził?

Urządziło ją nasze Towarzystwo rolnicze z powodu dwudziestopięcioletniej rocznicy swojego istnienia.

Jak widzicie, wystawa obecna jest wielkiem dziełem, tak wielkiem, że budzi w nas pragnienie poznania tej siły, co ją stworzyła. Więc zapytajmy:

Co to jest Towarzystwo rolnicze?

Nasz wielce szanowny prezes co rok na walnem zgromadzeniu powtarza, że »gromada — to wielki człowiek.«

A powtarza to dla tego, aby wykazać, że liczbą jesteśmy silni. Jednostka sama przez się jest słabą, lecz połączenie wielu jednostek tworzy potęgę.

Jeśli pojedynczemu siedlakowi brak czegoś, to nikt nie dba o zaspokojenie jego potrzeby; lecz jeśli Towarzystwo rolnicze rzeknie: »nam rolnikom szląskim brak tego a tego« wtedy pomoc odrazu się znajdzie, bo nawet Wysoki Rząd pośpieszy z subwencyą.

Towarzystwo rolnicze jest opiekunką, jest matką stanu rolniczego na Szląsku

---

Jakim sposobem i kiedy utworzone zostało Towarzystwo rolnicze?

Jest to rzeczą wiadomą, że główną zasługę w utworzeniu Towarzystwa rolniczego należy przypisać Jerzemu Cienciale z Mistrzowic.

Już w 1862 roku dnia 15. lutego zwołane było do Cieszyna zgromadzenie rolników szląskich w celu obradowania nad założeniem Towarzystwa i nad jego statutami.

Trzeba wiedzieć, że w owym czasie na Szląsku nie istniało jeszcze żadne z Towarzystw rolniczych.

Lecz gdy statuta owe posłane były do zatwierdzenia do Opawy, rząd krajowy zwrócił je, odmówiwszy zatwierdzenia, a czyn swój usprawiedliwił tem, że w tym samym czasie założone miało być w Opawie Towarzystwo rolnicze, którego działalność objąć miała Szląsk cały, i że tym sposobem oddzielne Towarzystwo rolnicze w Cieszynie nie mogło mieć racyi bytu. Lecz światli ludzie, pojmujący jasno potrzeby ludności rolnej księstwa Cieszyńskiego, zrozumieli dobrze, iż niemieckie Towarzystwo Opawskie nie może mieć żadnego wpływu na naszych braci, używających w codziennej potrzebie mowy polskiej. Najlepiej jednakże to pojął Jerzy Cienciąła z Mistrzowic, w którego głowie i sercu bez przerwy tlała myśl założenia oddzielnego Towarzystwa rolniczego dla księstwa Cieszyńskiego. W numerze 28. Gwiazdki Cieszyńskiej z roku 1868 ogłosił on następującą odezwę:

»Rodacy, bracia rolnicy!

»Czas terazniejszy pędzi w udoskonaleniach naprzód niepo-
 »hamowaną siłą i wywraca wszystkie zapory, tak że biada temu,
 »kto nie baczy na dążności jego, kto nie idzie z postępem czasu;
 »zostaje on w tyle zacofany. W ostatnich latach poczyniono ol-
 »brzymie postępy w wszystkich gałęziach wiedzy ludzkiej, tak iż
 »na co nasi pradziadowie wieków potrzebowali, to w dzisiejszych
 »czasach za 10 lat się skutecznia i jeszcze prędzej. Rozum ludzki
 »zmężniał i walczy na zabój z ciemnotą, bada i przenika świat
 »przyrody, aby go podbić, opanować i na cele ludzkie zużytko-
 »wać. Przeszarżałe zasady, błędy i przesady dzień po dniu konają,
 »nowe i nieznanne dotąd rzeczy przychodzą na jaw, o których ro-
 »zum naszych przodków ani wyobrażenia nie miał.

»I tak bracia wszystko dąży i postępuje naprzód — i nasze
 »rolnictwo, chociaż wolniej bo naturalniej, także równocześnie
 »ugania się za ulepszeniem i udoskonaleniem. Cóż robić — darmo,
 »rolnik iść musi naprzód, bo do tego zmagają go potrzeby mate-
 »ryalne. I tak wydatki i potrzeby terazniejsze rolnika (myślę wie-
 »śniaka) są daleko większe niżeli jego dziada, pradiada. Podatki
 »dla państwa są dziesięćkroć większe jak onych, a inaczej być nie
 »może; kiedy pojedyncze członki państwa więcej potrzebują, jest
 »to rzeczą naturalną, że całe państwo na pokrycie wydatków swoich
 »także więcej potrzebować musi.

»Powiedziałem, że rolnictwo postępuje także, lecz niestety,
 »powiedziawszy prawdę, postęp taki można przyznać tylko rol-
 »nictwu większych posiadaczy, a to dla tego, iż mają środki do
 »tego, iż mają Towarzystwa rolnicze, które wielki i pożyteczny
 »wpływ wywierają na rozwój całego gospodarstwa rolniczego.

»O nas mniejszych posiadaczy jakoś nikt się nie troszczy,
 »choć nasz pieniążek żądany od nas na dobro ojczyzny, taką
 »samą ma wartość, jak kogokolwiek innego.

»Jak czytelnikom »Gwiazdki Cieszyńskiej« będzie wiadomo, »pragnęliśmy przed 6 laty założyć Towarzystwo rolnicze dla księstwa »Cieszyńskiego, lecz niestety pozwolenia wówczas od rządu dla »jakichś politycznych zdań otrzymać nie mogliśmy; żądano zaś »od nas przyłączenia do Towarzystwa rolniczego w Opawie, które, »choć później się utworzyło, potwierdzenie potrzebne ze strony »rządu zaraz uzyskało.

»Każdy rozsądny człowiek uzna i przyznać musi, że takie »Towarzystwo, jakim jest szląskie z siedzibą w Opawie, na mniej- »szych rolników w okolicy Cieszyńskiej żadnego wpływu wyrzec »nie potrafi, ani owoców pożądaných przynieść nie może. Jak le- »karstwo u jednego chorego jest uzdrawiającem, tak przeciwnie »to samo lekarstwo dla innego cierpiącego może być trucizną.

»Jeżeli więc Towarzystwo błogi wpływ ma wywierać na »swoich członków, musi tedy do własnych ich potrzeb być zasto- »sowane, musi być na zasadach onym odpowiednich oparte, a takie »Towarzystwo rolnicze na wzór Towarzystw rolniczych w Czechach, »Morawie, Galicyi i w Poznańskim urządzonych pragniemy »i w księstwie Cieszyńskim urzeczywistnić i do życia je wpro- »wadzić. Za pomocą takiego towarzystwa można w szczuplejszych »kółkach naradzać, wzajemnie zachęcać się i pouczać, nowe i do »postępu czasu stosujące się ulepszenia w rolnictwie zaprowadzać, »— słowem rolnictwo ze stanu pierwiastkowo-doświadczalnego »podźwignąć i oprzeć na zasadach więcej umiejętnych, racjonal- »nych, — ażeby korzyści, jakie ciągną światli agronomowie z róż- »nych gałęzi rolnictwa, i mniejszym posiadaczom udzielić, — aby »i ci gospodarstwo swe podnieść mogli według wymagań stosun- »ków dzisiejszych.

»Dzisiaj się czasy zmieniły. Wszędzie naokoło naszej kochanej »krainy zawięzują się liczne towarzystwa różnego rodzaju, wszędzie »objawia się żywotny ruch w stowarzyszeniach, tylko u nas wszystko »idzie jakby z kamienia. Co jeden nie może, mogą siły zjedno- »czone! Dzisiaj żadna już przeszkoda nie jest nam w drodze do »spełnienia naszych życzeń. Nowa konstytucya przyniosła nam »prawo wolnych zgromadzeń i stowarzyszeń; co przed paru laty »trudnem było do wykonania, dzisiaj przy dobrych chęciach jest »to rzeczą łatwą.

»Naprzód więc z pomocą Bożą, bracia rolnicy! postarajmy »się, żeby i nasza kochana szląska ojczyzna, a szczególnie my »mniejsi posiadacze księstwa Cieszyńskiego w tyle nie pozostali, »ale równie z innemi na drodze postępu w rolnictwie naprzód »dążyli. Jest rzeczą niezbędną, abysmy na sposób wyżej wyrażony »Towarzystwo rolnicze w Cieszynie założyli, teraz bowiem jest »czas na to, bo dziś nas już duch wolności owionął i wszelkie »przeszkody wyższych urzędów przełamal, dziś mamy wolność »stowarzyszenia.

»Żeby tę sprawę tak szlachetną i pożyteczną do skutku doprowadzić, bez której rolnictwo nasze ani o krok nie postąpi dalej, bez której dobrobyt mniejszych posiadaczy księstwa Cieszyńskiego na lepsze się nie podniesie — wzywamy przeto wszystkich patriotów naszej szląskiej ojczyzny, i wszystkich, którym dobro mniejszych rolników t. j. wieśniaków na sercu leży, — wzywamy dalej wszystkich tych, którzy wiadomości teoretyczne i praktyczne co do rolnictwa posiadają a mniejszym rolnikom Szląska sprzyjają, ażeby się w sobotę t. j. 25. lipca r. b. o drugiej godzinie po południu w sali Czytelni ludowej w Cieszynie zgromadzić zechcieli, w celu porozumienia się w tej sprawie jako też wybrania komitetu, któryby się tą rzeczą należycie zajął i statuta dotyczące ułożył

»Szczęść Boże naszemu przedsięwzięciu!

»Mistrzowice, 29. czerwca 1868.

W imieniu wielu
Jerzy Cienciała.

W skutek tej odezwy zebrało się w sobotę dnia 25. lipca 1868 r. w lokalu Czytelni ludowej przeszło 70 osób. Sekretarz czytelnicy, notaryusz Kotuła, powitał gości, poczem zabrał głos Jerzy Cienciała i mówił szeroko o potrzebie założenia Towarzystwa rolniczego w Cieszynie dla gospodarzy mniejszych. Ugruntowawszy rzecz swą, szanowny mówca wezwał zebranych do utworzenia komitetu dla przygotowania statutów, jakie walnemu zgromadzeniu do przyjęcia przedłożyć się mają. Za przewodniczącego polecił obrać Pawła Wałacha, posła sejmowego, zaś sekretarstwo objął Kotuła.

Do komitetu wybranych zostało 14 członków, którymi byli:

Jerzy Cienciała z Mistrzowic, Paweł Wałach z Rakowca, Andrzej Kotuła, notaryusz z Cieszyna, Jan Śliwka, nauczyciel z Cieszyna, Jan Górniak dzierżawca dóbr z Hażłacha, Franciszek Obtulowicz, hutmistrz z Trzyńca, Jan Głajcar z Sibicy, Jan Stonawski młodszy z Lesznej, Jan Gaszek z Żukowa, Dr. Ludwik Klucki z Cieszyna, Józef Dostal, buchhalter z Suchej, Adam Cichy, nauczyciel z Ligotki, Andrzej Tomanek, burmistrz z Sibicy, Ferdynand Biederman, rządcą dóbr w Stanisłowicach.

Komitet w ten sposób utworzony wybrał następnie za prezesa swego Dra Kluckiego, a za sekretarza Kotulę.

C. k. rząd krajowy szląski skłonił się wreszcie do przyjęcia ustaw Towarzystwa rolniczego dla księstwa Cieszyńskiego i zatwierdził takowe rozporządzeniem z dnia 25. czerwca 1869 r. n. 4036. W dniu 7. sierpnia 1869 r. odbyło się zgromadzenie Towarzystwa rolniczego w Cieszynie, na którym Jerzy Cienciała z Mistrzowic przemówił w sposób następujący:

»Szanowne zgromadzenie, bracia rolnicy! Dzień dzisiejszy jest »ważnym, może być i historycznym dla nas, jeżeli ludność księstwa »Cieszyńskiego umie cenić swe siły i zastosować się do ducha »czasu teraźniejszego; albowiem w nim otwieramy i w życie wpro- »wadzamy instytucję rolnictwa dla drogiej ojczyzny naszej.

»Bracia! musimy się uczyć na własnych nogach i o wła- »snych siłach chodzić, a że tak temu jest, oto fakt: rozesłaliśmy »około 1000 odezwo, zapraszających różnego stanu obywateli księstwa »naszego do współdziałania w tej sprawie, a obejrzymy się, obliczmy »się, ile nas tu się zeszło?

»Nie bądźmy panowie obojętni dla tego Towarzystwa, »duch czasu wymaga rozszerzania wiedzy i skupiania sił, żeby »w łączności większych rzeczy dokonywać i w życie je wpro- »wadzać. Postęp czasu pędzi niepohamowanym krokiem, i wszystko, »co mu drogę zastawia, przewraca i druzgoce, żeby pośpieszyć do »celu. Współzawodniczą sztuką i walczą o pierwszeństwo rękodzieła. »Przemysł i handel przybierają ogromne rozmiary, o których »przodkowie nasi ani nie marzyli, ani wyobrażenia nie mieli. A w »tym ruchu ginie i upada każdy, kto się nie stosuje do okolicz- »ności i nie dąży naprzód.

»I my bracia rolnicy, szczególnie my mniejsi posiadacze, jak »się zawczasu nie obejrzymy, jeżeli sił naszych skupiać nie bę- »dziemy, i jeżeli najenergiczniej do dzieła się nie weźmiemy, upa- »dniemy, ulegniemy przemocy większych, przemocy kapitałów. Tak, »jak rękodzielnictwo ulega przemocy fabryk, tak nasz średni stan »rolniczy upadnie i znieśie się sam, jak to w przemysłnej Anglii »już się stało. Tam niema już klasy średniej, są tam tylko bogacze »i ubóstwo, są tylko właściciele dóbr i lud roboczy.

»Panowie! Myślicie, że u nas też tak się stać nie może? »Zobaczcie budowy tyłu kolei żelaznych. Jak ta sieć tych kolei »powiąże urodzajny Banat węgierski i urodzajne niwy polskie »z nami, gdzie ziemia, że tak się wyrażę, sama rodzi, — jak za »2 zlr. dostaniemy żyto do Cieszyna, jakóż potem będzie z nami? »— Z czego będziemy tak wielkie podatki opłacać? — Z czego »będziemy pokrywać potrzeby nasze, które z rokiem każdym się »zwiększają, a których cywilizacja wymaga.

»Bracia! A żeby podobnym przypadkom zapobiedz, trzeba »stowarzyszenia tworzyć i siły skupiać; trzeba w nich także liczny »udział brać, i sąsiadów do przystępu zachęcać. Taki cel ma i dzi- »siej konstytuujące się Towarzystwo rolnicze, żeby się wzajemnie »pouczać, żeby różne próby rolnicze przedsiębrać, żeby jak naj- »więcej plonów z roli wydobywać, żeby się wzajemnie popychać »do doskonałości w gospodarce, żeby bydło uszlachetniać i chów »jego podźwignąć, żeby tysiące reńskich, które rocznie za mięso »do Węgier i Galicyi się wysyłają, w kraju pozostawić. Słowem, »trzeba współzawodniczyć o pierwszeństwo w rolnictwie. — Lecz

»zdaje się, że czas jest niedalekim, że jest już przed drzwiami,
 »w którym dobrze orać, dobrze gnoić, i dobre urodzaje z roli
 »wydobywać, dostatecznym nie będzie. Otóż będzie się trzeba
 »starać, żeby te płody na produkta we własnych fabrykach prze-
 »rabiać; trzeba będzie wspólne gorzelnie i różne fabryki wspólne za-
 »kładać, i nie dać się innym wyzyskiwać. Patrzcie ziomkowie, co
 »więksi właściciele, co kapitały robią. Oto w okolicy Cieszyna ko-
 »miny fabryczne, jak grzyby po deszczu z ziemi wyrastają, które
 »przed niewiele laty za wielką rzadkość jeszcze uchodziły. —
 »A tak bracia! jako ci czynią, czynią już i nasi rówieńcy w Niem-
 »czech, w Czechach, i na Morawie, a dobrze i bardzo dobrze na
 »tem wychodzą. Tak też i my czynić musimy, i czynić to zmu-
 »szeni będziemy, jeżeli naszą egzystencję zawarować chcemy, że-
 »byśmy potomkom naszym chociaż to pozostawili, cośmy od ojców
 »naszych otrzymali, t. j. kawał roli do wyrobienia z niej kawałka
 »chleba.

»Dalej idzie i o stanowisko polityczne. Oto przemysł i handel
 »mają swoje izby handlowe, które i polityczną rolę odgrywają;
 »a rolnictwo, ta podwalina każdego narodu, miało by w tyle po-
 »zostawać? — Nie daj tego Boże! A zatem wołam do dzieła, do
 »czynu Szlązacy! gdyż wiedza, rozum i praca tylko człowieka
 »zbogaca «

Po tej przemowie wybrano wydział złożony z 15 członków i 7 zastępców a mianowicie: Jerzy Cienciała z Mistrzowic, Andrzej Kotula, Jan Glajcar, Dr. Klucki, J. Drózd, Jan Śliwka, Ks. Dr. Otto, Paweł Stalmach, J. Szygut, E. Adametz, P. Wałach, A. Wałach, J. Cholewa, A. Cichy, P. Glajcar, J. Goch, J. Kaleta, J. Gattnar, J. Buzek, J. Delong, Ks. A. Knoppek, J. Stonawski, J. Grycz.

Prezesem obrany został Paweł Wałach z Rakowca, wiceprezesem Jerzy Cienciała.

Duszą Towarzystwa był zawsze Jerzy Cienciała; on powołał Towarzystwo do życia, on je też nadal podtrzymywać umiał, jako też i bronić, gdy istnienie Towarzystwa było zagrożone.

W roku 1879 wysoki sejm Szląski nakazał złączenie się Towarzystwa rolniczego dla ks. Cieszyńskiego z niemiecką filią Towarzystwa rolniczego Opawskiego. Usiłowanie to jednak spełzło na niczem wobec silnego oporu, jaki Towarzystwo nasze okazało.

Dalszy rozwój Towarzystwa i główni działacze.

W roku 1869 Jego Ekscelencya hrabia Jan Larisch-Mönnich i książę Jerzy Czartoryski stanęli jako protektorowie na czele Towarzystwa i ofiarowali: pierwszy 100 złr. na wstępne, a na roczne wkładki 25 złr., drugi zaś 50 złr. na wstępne, a na roczne wkładki 10 złr. Jestto dowód, że Towarzystwo nasze w początkach swego istnienia umiało sobie zaskarżyć życzliwość osób wysoko postawionych. Pod umiejętnym kierowaniem Jerzego Cienciały Towarzystwo rozwija coraz żywszą działalność; urządza wycieczki rolnicze do Karwinej, do Mostów, do Mistrzowic, do Śmiłowic, do Golezowa, do Cierlicka, do Olbrachcic, do Nawsia, do Bystrzycy, do Kowali, do Końskiej, do Sibicy, do Puńcowa i t. d.

Urządziło szereg wystaw rolniczych w roku 1870, 1872 i 1880. Ta ostatnia wystawa była bardzo świetną i przyniosła Towarzystwu dosyć duże zyski.

Nie mniejszą ruchliwość widzimy pod względem odczytów. Wiedzę rolniczą umiejętnie głosili: Drózd z Trzyńca, Buzek z Końskiej, Paweł Cienciała z Mistrzowic, Ciosek z Żukowa, Grycz z Łyżbic, Teper z Żukowa, Macura Andrzej z Cieszyna.

Czynną życzliwość na każdym kroku okazywali i na szczególnie wzmiankę załugują: ś. p. ks. Dr. Leopold Otto, pastor w Cieszynie, i Jan Glajcar z Sibicy. Szczególniej w ostatnich latach ruchliwość Towarzystwa wzrastać zaczęła, tak przez wstępowanie nowych członków, jak i przez zawiązywanie się licznych Kółek rolniczych we wszystkich zakątkach ziemi szląskiej. Liczba członków, która z początku wynosiła 300, potem zmalała do 140, dzisiaj dosięga liczby 800.

Wzrost i powodzenie Towarzystwa w ostatnich latach przypisać należy i tej okoliczności, że Towarzystwo ma swój organ »Rolnika szląskiego«, a redaktorowi »Rolnika«, niezmordowanemu pracownikowi ks. Franciszkowi Michejdzie w Nawsiu jak niemniej wszystkim współpracownikom, do których przeważnie należą rolnicy, należy się wszelkie uznanie.

W czem jest siła Towarzystwa rolniczego?

Wielka siła Towarzystwa jest niezaprzeczoną, gdyż ono odpowiada najistotniejszym potrzebom rolnika tak duchownym jak i materyalnym. Ono każe nam pracować z wiarą w lepsze jutro, każe nam nie tracić ducha i nadziei w chwilach przesilenia i kry-

zysów, każe nam wierzyć w to, że owoce naszej pracy będą kiedyś obfite.

Towarzystwo rolnicze stara się o podniesienie kultury ziemi, o poprawę rasy bydła i o wprowadzenie ulepszonych narzędzi, skupia rolników do wspólnej, umiejętnej pracy i zastępuje interesa rolników gdzie potrzeba. Siłą Towarzystwa jest jego Wydział, składający się z ludzi zdolnych i czynnych, takich jak Andrzej Teper z Żukowa, Jerzy Grycz z Łyżbic, Jan Stonawski z Lesznej, Drózd z Trzyńca, Paweł Cienciała z Mistrzowic, Buzek z Końskiej i Ciosk z Żukowa. Wielką siłą Towarzystwa jest to, że ma wytrwałego, energicznego, niezmordowanego kierownika w osobie Jerzego Cienciały i że protektorat objął *Jego Ekscelencya hr. Larisch-Mönnich*, marszałek krajowy. Na poparcie tego pana Towarzystwo nasze wiele bardzo liczy, wiele się od niego spodziewa. Jestto pan możny, mający duże dobra w księstwie Cieszyńskim, a zarazem rozumiejący swe zadanie społeczne i swe obowiązki. Szczęście i dobrobyt ludu śląskiego leży mu na sercu, dla tego też popiera wszystko, co pomyślność duchową i materyalną między tym ludem rozwinać może. Jego Ekscelencya hr. Larisch-Mönnich wierzy we wszechstronny a zbawienny wpływ naszego Towarzystwa rolniczego i dla tego opiekuje się nim i popiera je.

Cześć i chwała mu za to!

A teraz wypada nam słów parę powiedzieć o mężu, który wyszedłszy z ludu, całe życie poświęcił dobru tego ludu, dobru innych, z zapomnieniem o sobie samym, z zaniebaniem własnych interesów. Chcę mówić osobno jeszcze o *Jerzym Cienciale*.

Któż go nie zna?

Znamy go wszyscy nie tylko z dzielnej i ujmującej postawy, ale przedewszystkiem z prawego, uczciwego, nieskazitelnego, nieugiętego charakteru.

Jerzy Cienciała nie jest uczonym z zawodu, skończył tylko niższe gimnazjum, a jednak podziwiamy wytrawność jego zdania w sprawach rolniczych i w sprawach publicznych, nadzwyczajną bystrość i przytomność umysłu.

Zawdzięcza to Jerzy Cienciała naturalnym zdolnościom, czytaniu i długoletniej pracy w sprawach rolniczych i publicznych. Przedewszystkiem zaś odznacza się Jerzy Cienciała nadzwyczajną a u nas niestety tak rzadką odwagą cywilną. Umie on spojrzeć prosto w oczy, nie płaszczy się przed nikim, nie boi się ladaczego. Te cenne przymioty zjednały mu zaufanie swoich, u obcych zaś cieszy się rzetelnym szacunkiem. — Oto nasz Jerzy Cienciała.

Jerzy Cienciała niemałe ma zasługi w rodzinnej gminie, w powiecie i w kraju.

Przez 12 lat był przełożonym w swej gminie, i złożył ten urząd, kiedy wybrany został w r. 1873 do Rady państwa.

Słowo na zakończenie.

Jerzy Cienciąła z Mistrzowie

poseł na Sejm krajowy, prezes Towarzystwa rolniczego dla ks. Cieszyńskiego i t. d

Jerzy Ciesielski z Mistrzowa

Wzrost 1,75 m, waga 75 kg, kolor włosów ciemny, kolor oczu ciemny, kolor skóry jasny.

Od r. 1880 jest członkiem Cieszyńskiego wydziału drogowego, przez 6 lat był przewodniczącym w tej korporacji, a dotąd jest zastępcą przewodniczącego. Za jego inicjatywę zaczęto budować żelazne mosty na drogach powiatowych. Ciencała prowadził sprawy wydziału wzorowo, a niemalą część przynosi to rolnikom, że zastępcy miast i wielkiej własności chętnie się poddawali wytrawnemu kierownictwu rolnika Jerzego Ciencały.

Od roku 1883 jest Jerzy Ciencała członkiem cieszyńskiej rady szkolnej powiatowej i tu miał sobie kilkakrotnie powierzony referat subwencji szkolnych krajowych i statecznie zastępował upośledzone gminy wiejskie.

Do sejmu szląskiego wybrany został posłem w roku 1871 i posłował aż do roku 1884. Obecnie w roku 1890 wybranym został po trzeci raz.

I tutaj na każdym miejscu Jerzy Ciencała usilnie popiera sprawę ludu rolniczego, należy gwoli swego otwartego i szczerego postępowania i gwoli zdrowych i oryginalnych poglądów, gwoli lojalnego ale konsekwentnego postępowania do wybitniejszych osobistości sejmowych i cieszy się wielkiem uszanowaniem wszystkich stronnictw.

W radzie państwa zasiadał Jerzy Ciencała od roku 1873—1879 i dzielnie zastępował sprawy naszych rolników.

Największe zaś zasługi ma Ciencała około Towarzystwa rolniczego dla księstwa Cieszyńskiego.

Rzeczonemu Towarzystwu służy Ciencała lat dwadzieścia pięć, w pierwszym roku jako zastępca przewodniczącego a w następnych latach jako przewodniczący. — Czem Towarzystwo dziś jest, to po wielkiej części zasługa Jerzego Ciencały. Dla tego też jeżeli w roku bieżącym obchodzimy dwudziestopięcioletni jubileusz Towarzystwa rolniczego, musimy jednocześnie takimże jubileuszem uczcić zasługi Jerzego Ciencały.

Cześć Mu i chwała!

Słowo na zakończenie.

Naszemu Towarzystwu rolniczemu musimy wywróżyć najświetniejszą przyszłość, gdyż nietylko krzepki duch je ożywia, ale nadto liczebnie przedstawia się ono jako imponująca siła. Bo jeno tylko popatrzymy na listę imienną członków.

Protektor

Jego Ekscelencya Jaśnie Wielmożny Pan hrabia Henryk Larisch-Mönnich, Baron na Ligocie i Karwinej, c. k. Tajny Radca i Podkomorzy, dziedziczny członek Izby Panów, kawaler honorowy zakonu Johanitów, kawaler ros. orderu Stanisława II. klasy z gwiazdą, Marszałek krajowy, właściciel dóbr i kopalń i t. d. w Solcy.

Członkowie honorowi.

- JWny. Baron Zdenko Sedlnicki, Pan na Bilowcu, członek Wydziału krajowego i t. d.
 Wny. Dr. Adam Kulisz, dyrektor średniej szkoły rolniczej w Ober-Hermsdorfie.
 Wny. Andrzej Nowaczek, profesor średniej szkoły rolniczej w Kaaden w Czechach.
 Wny. Pan Ignacy Żółtowski, obywatel w Krakowie.
 Wny. Pan Jerzy Cienciała, rolnik w Mistrzowicach, prezes Towarzystwa roln. dla ks. Cieszyńskiego, poseł na Sejm krajowy i t. d.

Członkowie zwyczajni.

Aleksandrów.

- Cienciała Józef, rolnik.
 *Pasterny Paweł, rolnik.

Bukowiec.

- Lehman Rudolf, nauczyciel.
 Pieter Paweł, rolnik.

Błędowice.

- Górniak Jędrzej, introligator i rolnik.
 Pawlica Józef, młynarz i rolnik.
 Pawlas Józef, rolnik.

Bobrek.

- Niemczyk Leopold, rolnik.
 *Kuczera Bogusław, rolnik.

Boconowice.

- Bukowski Andrzej, nauczyciel.
 Heczko Paweł, rolnik.

Boguszowice.

- *Hławiczka Jerzy, rolnik.

Bystrzyca (kółko rolnicze).

- Ciahotny A., nauczyciel.
 Cienciała Adam, rolnik.
 Heczko Jan, rolnik Nr. 64.
 Heczko Jerzy, rolnik.
 Klappholz Liboryusz, rolnik i gospodзки.
 Kowala Paweł, rolnik.
 Lipus Jan, rolnik.
 Marosz Jan, rolnik.
 Michejda Karol, ks.; pastor.
 Mrózek Jerzy, rolnik.
 Niemczyk Jan, nauczyciel.
 Rabek Jerzy, rolnik.
 Raszka Józef, rolnik.
 Raszka Paweł, rolnik.
 Raszka Jerzy, rolnik.
 Stonawski Jan, rolnik.
 Śliwka Jan, rolnik.

Turoń Jan, rolnik.
 Turoń Adam, rolnik.
 Wałach Andrzej, rolnik Nr. 56.
 Walczysko Paweł, rolnik.
 Widenka Adam, rolnik.
 Chodura Jerzy, rolnik Nr. 65.
 Heczko Paweł, rolnik Nr. 202.
 Heczko Paweł, siedlak.
 Cinciała Jerzy, siedlak Nr. 1.
 Plinta Paweł, rolnik
 Rusz Jan, rolnik Nr. 20.
 Noga Jan, rolnik Nr. 253.
 Cinciała Jan, rolnik Nr. 109.
 Raszka Jan (Łyżbice).
 Raszka Jan, rolnik Nr. 189.
 Heczko Paweł, gospodzki Nr. 276.

Brenna.

Kozieł Józef, rolnik.

Brzeźówka.

Dziadek Paweł, rolnik.

Cierlicko dolne.

Farnik Ernest, rolnik.
 Kotula Jan, rolnik.
 Michejda Józef, rolnik.
 *Farny Karol, rolnik
 *Kotula A., gospodzki i rolnik.

Cierlicko górne.

Baron Franciszek, rolnik.
 Jurczek Jan, nauczyciel.
 Kożusznik Józef, rolnik.
 Pawełek Ka ol, rolnik.
 Prymus Józef, rolnik.

Cieszyn.

Buzek Jan, kupiec
 Cinciała Andrzej, Dr., c. k. notaryusz.
 Filasiewicz Hilary, dyrektor kasy zalicz.
 Fulda Fryderyk, budowniczy.
 Klus Jerzy, nauczyciel.
 Macura Andrzej, sekretarz zboru ewang
 *Macura Paweł, prywatysta.
 Michejda Jan, Dr., adwokat.
 Morcinek Paweł, hodowca ryb.
 Pindór Jan, Dr., ks. pastor.
 Sikora Adam, członek dyrekcji kasy zalicz.
 Świeży Ignacy, ks., poseł do Rady państwa.
 Zagóra Paweł, ogrodnik.
 Żlik Arnold, ks., pastor.

Cisownica M.

Ożana Jan, nauczyciel.

Cisownica W.

Kozieł Paweł, rolnik.

Dąbrowa.

Kreczman Fryderyk, nauczyciel.

Dębowiec.

Fryda Jan, rolnik.
 Zabystrzan Jan, rolnik.

Domasławice dolne i górne.

Andziol Józef, rolnik.
 *Baron Mattencloit Jan, właściciel większej posiadłości.

Dzięgelów.

Hławiczka Adam, rolnik.
 Hławiczka Jan, rolnik.
 Koźdoń Adam, rolnik
 Koźdoń Jerzy, rolnik.
 Szczuka Jan, rolnik.
 Szczuka Jerzy, rolnik.
 Żelisko Józef, arc. nadleśniczy.

Frysztat (kółko rolnicze).

Olejownik Jerzy, kupiec.
 *Kasprzak Antoni, c. k. notaryusz.
 *Prymus Paweł, kierownik filii T. o. i zaliczek.
 *Adamecki Bernard, rolnik w Markłowicach.
 *Tomala Wawrz., rolnik w Kaczycach.
 *Benda Antoni, rolnik w Zawadzie.
 *Swaczyna Antoni, rolnik w Raju.
 *Krucina Jan, rolnik w Darkowie.
 *Gajdziok Jakób, rolnik w Pietrowicach
 *Chmiel Antoni, rolnik w Markłowicach.
 *Zaar Leopold, rolnik w Raju.
 *Halfar Franciszek, rolnik w Porębie.
 *Popiołek Wilhelm, rolnik w Zawadzie.
 *Adamczyk Józef, rolnik w Dzieńmorołowicach.
 *Friedel Franciszek, rolnik w Markłowicach.
 *Piechaczek Józef, rolnik w Markłowicach.
 *Fukała Jan, rolnik w Starem mieście.
 *Szweda Franciszek, rolnik w Starem mieście.

- *Dzierżenga Franciszek, rolnik w Star-
rem mieście.
- *Krótki Józef, rolnik w Pietrowicach.
- *Maultz Franciszek, roln. w Fryszta-
cie.
- *Iwanek Jan z Poremby.
- *Iwanek Stefan z Poremby.
- *Kiermaszek Antoni z Poremby.
- *Fojcik Antoni z Markłowic.
- *Zdziebło Franciszek z Markłowic.
- *Friedl Jan z Markłowic.
- *Fojcik Franciszek z Markłowic.
- *Kucharczyk Karol ze Starego miasta.
- *Benda Józef z Dziećmorowic.
- *Kuczek Andrzej, nauczyciel z Marklo-
wic.
- *Dzierżęga Karol ze Starego miasta.
- *Król Józef z Dziećmorowic.

Gnojnik.

- Kubisz Jan, nauczyciel.

Godziszów.

- Miętus Jan, rolnik.
- Sikora Paweł, rolnik.

Goleszów.

- Broda Jan, rolnik.

Guty.

- Molin Jan, rolnik.
- Sikora Jan, nauczyciel.

Gródek (kółko rolnicze).

- Zielina Adam, nauczyciel.
- *Nikodem Paweł, rolnik.
- *Rusnok Paweł, rolnik.
- *Nikodem Adam, rolnik.
- *Stefek Jan, rolnik.
- *Niedoba Paweł, rolnik.
- *Sikora Andrzej, rolnik.
- *Droń Paweł, rolnik.
- *Janeczek Jan, rolnik.
- *Heczko Jerzy, rolnik.
- *Nikodem Jerzy, rolnik.
- *Klimek Jan, rolnik.
- *Czudek Paweł, rolnik.
- *Klus Paweł, rolnik.
- *Sikora Adam, rolnik.
- *Kurcman Izidor, rolnik.
- *Kadłubiec Jerzy, rolnik.
- *Czudek Adam, rolnik.
- *Heczko Jan, rolnik.
- *Cieplik Antoni, rolnik.

- *Dorda Jan, rolnik.
- *Łabaj Adam, rolnik.
- *Klus Paweł, rolnik.
- *Kurcman Józef, rolnik.

Gruszów.

- Godek Aleksander, nadinżynier.

Hażlach.

- Branczyk Paweł, rolnik Nr. 12.
- Krzywoń Adam, rolnik.
- Rakus Karol, nauczyciel.

Hermanice.

- Drózd Paweł, rolnik Nr. 5.
- Sikora Jan, rolnik.
- Sikora Adam, rolnik.

Istebna (kółko rolnicze).

- Grania Karol, nauczyciel.
- Juroszek Jan, rolnik Nr. 146.
- Skurzok Jan, rolnik Nr. 160.
- Słiwka Jan, rolnik Nr. 176.
- Juroszek Paweł, rolnik Nr. 152.
- Legerski Jan, rolnik Nr. 156.
- Kukuczka Ignacy, rolnik Nr. 105.
- Legerski Jerzy, rolnik Nr. 159.
- Krężelok Tomasz, rolnik Nr. 99.
- Kobielus Tomasz, rolnik Nr. 148.
- Michałek Jan, rolnik Nr. 385.
- Kukuczka Jerzy, rolnik Nr. 51.
- Kobielus Paweł, Nr. 20.
- Juroszek Jan, rolnik Nr. 175.
- Gazurek Jerzy, rolnik Nr. 49.
- Kukuczka Jakób, rolnik Nr. 53.
- Gazurek Paweł, rolnik Nr. 90.
- Juroszek Jerzy, rolnik Nr. 133.
- Kawulok Jan, rolnik z Koniakowa.
- Krężelok Paweł, rolnik Nr. 187.
- Juroszek Paweł, rolnik Nr. 193.
- Juroszek Jan, rolnik Nr. 164.
- Bury Józef, rolnik Nr. 167.
- Sikora Tomasz, rolnik Nr. 98.
- Kubalok Franciszek Nr. 122.
- Kübel Karol, nauczyciel w Koniakowie.
- Małyjurek Jan, gospodzki Nr. 94.
- Karch Paweł, rolnik Nr. 270.
- Juroszek Michał, rolnik Nr. 201.
- Słiwka Paweł, rolnik Nr. 16 z Jawo-
rzynki.
- Michałek Paweł, rolnik Nr. 115.
- Kobielus Jan, piekarz Nr. 382.
- *Suszka Paweł.
- *Kobielus Jerzy.
- *Michałek Józef.

*Waszuta Jerzy.
 *Krzęzłok Tomasz.
 *Franz Michał.
 *Zawada Jakób.
 *Kobielusz Franciszek.
 *Kukuczka Tomasz.
 *Legierski Paweł.
 *Legierski Jan Nr. 133.
 Legierski Jan Nr. 71.
 *Mucha Józef.
 *Foldyn Józef
 *Zawada Tomasz.
 *Kohut Paweł.
 *Bury Tomasz.
 *Grochowski Leon, nauczyciel w Jaworzynie.
 *Marekwica Jan, rolnik.
 *Lupieżowiec Michał, rolnik.
 *Sikora Michał, rolnik.
 *Hadaszczok Józef, arcyks. gajowy.
 *Knopka Gustaw, nauczyciel.
 *Kępny Franciszek, gajowy.
 *Urbaczka Szczepan, rolnik.
 *Urbaczka Jan, Nr. 169 z Jaworzynki.
 *Lysek Jan, Nr. 2 z Jaworzynki.

Jabłonków.

Bibro Antoni, rolnik.
 Buzek Jerzy, urzędnik kasy zaliczkowej.
 Buława Emanuel, gospodarz.
 Katolickie kółko rolnicze.
 Odstręł Ludwik, Dr., c. k. notaryusz.
 Paduch Ignacy, rolnik.
 Sikora Rudolf, kupiec.
 Teszner Ferdynand, rolnik.
 Zielina Jan, propinator.

Kamienica przy Bielsku.

*Schnür Andrzej, rolnik.

Karpentna (kółko rolnicze).

Cienciała Paweł, rolnik.
 Cymorek Jerzy, rolnik.
 Cymorek Paweł, rolnik.
 Wojcik Paweł, rolnik.
 Heczko Jerzy, rolnik.
 Heczko Andrzej, rolnik.
 a) Kalyta Paweł, rolnik.
 b) Kalyta Paweł, rolnik.
 Kalyta Jerzy, rolnik.
 Mrózek Jerzy, rolnik.
 Mrózek Adam, rolnik.
 Ostruszka Jerzy, rolnik.
 Starzyk Paweł, rolnik.
 Walek Adam, rolnik.
 Cienciała Jan, rolnik

Cienciała Adam, rolnik.
 Motyka Jerzy, rolnik.
 Kalyta Jan, rolnik Nr. 21.
 Kalyta Paweł, rolnik Nr. 20.
 Kokotek Jerzy, rolnik.
 Wojnar Paweł, rolnik.
 *Ruśniok Jan, rolnik.
 *Cymorek Jan.
 *Urbaniec Jerzy, rolnik.
 *Kalyta Jan, rolnik.
 *Walek Andrzej, rolnik.
 *Raszka Paweł, rolnik Nr. 43.
 *Kalyta Paweł, rolnik Nr. 35.
 *Kalyta Paweł, rolnik Nr. 26.
 *Raszka Józef, rolnik Nr. 107 w Wędryni.

Kisielów.

Halama Paweł, rolnik.

Kocobędz.

Czakoj Jerzy, rolnik.
 Folwarczny Jan, rolnik.
 Kalyta Paweł, rolnik.
 Poncza Paweł, rolnik.
 Poncza Jan, rolnik.
 Polok Jan, gospodzki.
 *Wania Paweł, instruktor szkoły roln. w Kocobędzu.

Koniaków.

Pawlica Jan, rolnik.
 Pszczółka Józef, rolnik.
 *Motyka Paweł, rolnik.
 *Kotajny Jerzy, rolnik.

Końska.

Buzek Jerzy, rolnik.
 Kubisz Jerzy, rolnik.
 Macura Adam, nauczyciel.
 Pszczółka Paweł, rolnik.
 Stonawski Józef, młynarz.
 *Drózd Jan, młodszy, ogrodnik.

Kółko rolnicze.

*Ks. Skotnica Ignacy, proboszcz.
 *Biłko Józef, nauczyciel.
 *Kasper Paweł, rolnik Nr. 46.
 *Trombik Jerzy, rolnik Nr. 55.
 *Pindór Jerzy, rolnik Nr. 56.
 *Motyczka Jakób Nr. 54.
 *Prochaska Alojzy Nr. 131.
 *Burda Antoni Nr. 31.
 *Cienciała Jerzy Nr. 112.
 *Cienciała Jan Nr. 97.

- *Raszka Paweł Nr. 21.
- *Nicielny Jan Nr. 57.
- *Wojnar Andrzej Nr. 24.
- *Bielez Józef Nr. 35.
- *Grzegórz Jan Nr. 26.
- *Widenka Paweł Nr. 100.
- *Kasper Jan Nr. 112.
- *Peterek Wincenty Nr. 1.
- *Pietrowicz Adam Nr. 11.
- *Ścisła Jan Nr. 51.
- *Cienciała Józef Nr. 22.
- *Motzko Jan Nr. 23.
- *Gaś Józef, Nr. 13.
- *Porosz Ludwik.
- *Maryniok Franciszek.
- *Maryniok Józef.
- *Gorecki Jan.
- *Nicielny Jan.
- *Macoszek Paweł.
- *Macoszek Juliusz.
- *Bezeczny Józef Nr. 95.
- *Franek Andrzej, rolnik w Ropicy.

Koszarzyska (kółko rolnicze).

- Heczko Jan, nauczyciel.
- Heczko Jan, rolnik.
- Heczko Jerzy, rolnik.
- Heczko Paweł, rolnik.
- Klus Jakób, rolnik.
- Klimek Jan, rolnik.
- Niedoba Jerzy, rolnik.
- Pyszko Adam, rolnik Nr. 47.
- Pyszko Adam, rolnik Nr. 48.
- Rusz Adam, rolnik Nr. 11.
- Rusz Adam, rolnik Nr. 40.
- Rusz Jerzy.
- Rusz Paweł Nr. 23.
- Rusz Paweł Nr. 12.
- Rusz Paweł, Nr. 4.
- Sikora Paweł, rolnik.
- Sikora Adam, rolnik.
- Szmek Jan, rolnik Nr. 3.
- Szmek Jan, rolnik Nr. 5.
- Szmek Jan, rolnik Nr. 7.
- Szmek Jan, rolnik Nr. 42.
- Szmek Paweł
- *Rusz Jan Nr. 56.
- *Loder Jan Nr. 24.
- *Cieślak Adam Nr. 60.
- *Heczko Jerzy Nr. 21.
- *Kajzar Jan Nr. 16.
- *Rusz Paweł Nr. 59.
- *Ulich Paweł Nr. 61.
- *Szlaur Adam Nr. 62.

Koty.

- Kubeczka Paweł, rolnik.

Kowale (kółko rolnicze).

- Rogol Jerzy, rolnik.
- Świeńczyk Jerzy, rolnik.
- Kukucz, dzierżawca Wieszczał.
- Michnik, dzierżawca dworu Bielowicko.
- Binda Józef, arcyks. zarządca w Pierścu.
- Plączek Jan, rolnik.
- Bachrach Zygmunt.
- Świeńczyk Michał.
- Wawreczko Jerzy.
- Mędrek Andrzej.
- Macura Józef.
- Mojeścik Józef.
- Kuczera Jan z Roztropic.
- Hałgos Józef ze Skoczowa.
- Świeńczyk Józef z Kiczyc.
- Baszczeński Józef, urzędnik podatkowy w Skoczowie.
- Moczała Paweł, rolnik w Wieszczałach.
- Świeńczyk Paweł.
- Fusek Jerzy, rolnik w Bładnicach.
- Chybion Józef.
- Kuczera Paweł z Roztropic.
- Hernik Franciszek z Bilowicka, p. Skoczów.
- Gamrot Jan, majster murarski z Podborku, p. Skoczów.
- Buchta Jan, majster ciesielski z Pogorza, p. Skoczów.
- Kempnik Andrzej, rolnik z Wieszczał, p. Grodziec.

Kozakowice dolne.

- Płoszek Jan, rolnik.
- Rymorz Paweł, rolnik.

Kozakowice górne.

- Niemiec Jerzy, rolnik.

Landek.

- Bojdys Franciszek, nauczyciel.

Leszna dolna.

- Balcar Jan, rolnik.
- Buzek Adam, rolnik.
- Josiek Jan, rolnik.
- Stonawski Jan, młynarz.

Leszna górna (kółko rolnicze).

- Buczek Paweł, rolnik.
- Koziel Jerzy, rolnik.
- Koziel Paweł, rolnik.
- Olszar Jan, rolnik.

Ostruszka Paweł, rolnik.
 Pindór Jerzy, rolnik.
 Pindór Paweł, rolnik.
 *Francuz Franciszek, nauczyciel.
 *Grycz Jan, rolnik.
 *Olszowy Paweł, rolnik.
 *Łamacz Jan, rolnik.
 *Pindór Jerzy, rolnik.
 *Biłko Paweł, rolnik.
 *Madura Jerzy, rolnik.
 *Ostruszka Jan, rolnik.
 *Kozieł Jan, rolnik.
 *Kawka Jan, rolnik.

Ligota.

Dziadek Jan, rolnik.
 Pinkas Jan, rolnik.

Ligotka.

Cichy Adam, nauczyciel.
 Heczko Jerzy, ks. pastor.
 Kółko rolnicze w Ligotce.
 Struhal Józef, rolnik.
 Zagóra Jan, rolnik.

Lutynia polska.

Pawlik Karol, nauczyciel.

Lutynia niemiecka.

*Kółko rolnicze w Niem. Lutyni.
 *Rakus Franciszek, rolnik.

Łazy.

Krzysztek Ignacy, rolnik.
 Liberda Ludwik, rolnik.

Łomna.

Byczański, nauczyciel.
 Gomola Jerzy, rolnik.
 Martynek Jerzy, rolnik.
 Sikora Jerzy, rolnik.

Łyżbice (kółko rolnicze).

Gabrys Jan, nauczyciel.
 Grycz Jerzy, młynarz Nr. 14.
 Kiszka Adam, rolnik Nr. 28.
 Mrózek Jan, rolnik Nr. 31.
 Raszka Jan, rolnik Nr. 20.
 Supik Jan, rolnik Nr. 37.
 Staniek Jan, rolnik Nr. 32 b.
 Wałach Adam, rolnik Nr. 8.

*Pilch Paweł, Nr. 52.
 *Raszka Paweł, Nr. 31.
 *Jeź Andrzej, Nr. 32.
 *Heczko Jan, Nr. 13.
 *Słowik Adam, Nr. 55
 *Łamacz Paweł, Nr. 59.
 *Sikora Jan, Nr. 2.
 *Kaleta Paweł, Nr. 69.
 *Śniegoń Adam, Nr. 86.
 *Drobisz Antoni, Nr. 44.
 *Wałach Jan, Nr. 84.
 *Szturc Paweł, Nr. 57.
 *Badura Ewa, Nr. 17.
 *Wojnar Adam, Nr. 60.
 *Raszka Adam, Nr. 86.
 *Sikora Jerzy, Nr. 54.
 *Janiczek Andrzej, Nr. 87.
 *Heczko Jerzy, Nr. 24.
 *Kiszka Jan, Nr. 26.
 *Siwy Paweł, Nr. 43.
 *Buzek Jerzy z Trzyńca.
 *Heczko Jan, Nr. 17.
 *Pustówka Paweł, Nr. 31.
 *Grycz Jerzy, st. Nr. 17.
 *Kania Franciszek, Nr. 19.
 *Czyż Paweł, Nr. 80.
 *Heczko Adam, Nr. 10.
 *Sikora Paweł, Nr. 23.
 *Mrózek Andrzej, Nr. 20.
 *Kiszka Paweł, Nr. 83.
 *Zielina Jan, Nr. 58.
 *Śniegoń Józef, Nr. 41.
 *Kulig Paweł, Nr. 101.
 *Wojnar Jerzy, Nr. 57.
 *Pustówka Paweł, Nr. 57.
 *Wojnar Adam, Nr. 93.
 *Niemiec Jerzy z Oldrzychowic Nr. 46.
 *Gabrys Paweł, Nr. 46.
 *Trombik Paweł, nauczyciel.
 *Walica Jan, Nr. 92.
 *Raszka Jan, Nr. 98.
 *Klus Andrzej, Nr. 33.
 *Brzezina Franciszek, Nr. 30.
 *Heczko Jan, Nr. 17.
 *Juraszek Paweł, Nr. 28.
 *Filipek Jerzy, Nr. 56.
 *Pomykacz Paweł, Nr. 78.
 *Kohót Jerzy, Nr. 8.
 *Szturc Jan, ml. Nr. 57.

Markłowice.

*Mięciel Paweł, rolnik.

Mistrzowice.

Cienciała Jerzy, rolnik.
 Cienciała Adam, rolnik.

Cieniało Paweł, rolnik.
 Delong Karol, rolnik.
 *Pelar Paweł, rolnik.
 *Kajzar Jan, rolnik.

Międzyświeć.

*Górniak Jan, majster ceglarski.

Mnisztwo.

Sikora Jan, rolnik.
 Matloch Jan, rolnik.

Mosty.

Folwarczny Andrzej, rolnik.
 Palarczyk Antoni, rolnik.
 Wellersdorfer Rudolf, rolnik.
 *Twardzik Jan, nauczyciel.
 *Wewerka Jan, rolnik.

Nawsi (kółko rolnicze).

Cmiel Paweł, rolnik Nr. 41.
 Farny Józef, nauczyciel.
 Fizek Adam, rolnik.
 Janiczek Jerzy, rolnik.
 Michejda Franciszek, ks.
 Niedoba Jerzy, rolnik.
 Rakus Jan, nauczyciel.
 Samiec Jerzy, rolnik.
 Sikora Adam, rolnik.
 Sikora Paweł, rolnik Nr. 7.
 Sikora Paweł, rolnik Nr. 15.
 Sikora Jerzy, rolnik Nr. 19.
 Sikora Adam, rolnik Nr. 22.
 Sikora Jerzy, rolnik Nr. 23.
 Sikora Adam.
 Szotkowski Paweł, Nr. 160.
 Sikora Jerzy, Nr. 25.
 Sikora Paweł, Nr. 4.
 Sikora Paweł, Nr. 37.
 Sikora Paweł, Nr. 114.
 Hawliczek Paweł, Nr. 7.
 Strumiński Maciej, Nr. 54.
 Klimosz Jan, Nr. 75.
 Kufa Paweł, Nr. 26.
 Niedoba Jan, Nr. 77.
 Fizek Adam, młodszy Nr. 137.
 Sikora Paweł, Nr. 44.
 Sikora Jerzy, Nr. 154.
 Sikora Jerzy, Nr. 16.
 Chowaniec Jerzy, Nr. 9.
 Fizek Jan, Nr. 14.
 Kantor Jędrzej, Nr. 158.
 Niedoba Adam, Nr. 128.

Mitrega Jerzy, Nr. 3.
 Pyszko Paweł, Nr. 157.
 Dyjas Jan, Nr. 65.
 Kantor Jerzy, Nr. 198.
 Kantor Adam, Nr. 139.
 Klimek Adam, Nr. 10.
 Sikora Jerzy, majster krawiecki.
 Buzek Jerzy, kierownik filii Tow. oszczędności i zaliczek w Jabłonkowie.
 Kantor Paweł, rolnik.
 Sikora Adam, rolnik.
 Klappholz, rolnik.
 Tacina, rolnik.
 Martynek, rolnik w Milikowie.

Niebory.

Oszelda Andrzej, rolnik.
 Pawlica Karol, rolnik.

Nydek (kółko rolnicze).

*Bajtek Jan, rolnik.
 *Heczko Jan, rolnik.
 *Walczyso Jan, rolnik.
 *Mitrega Jan, rolnik.
 *Milerski Jan, rolnik.
 *Wojnar Paweł, rolnik.
 *Morcinek Jerzy, rolnik.
 *Milerski Jan, rolnik Nr. 42.
 *Konderla Jan, rolnik.
 *Raszka Paweł, rolnik.
 *Hudzieczek Paweł, rolnik.
 *Szurman Jan, rolnik.
 *Łamacz Paweł, rolnik.
 *Szurman Jan, rolnik Nr. 60.
 *Kowala Adam, rolnik.
 *Kowala Jan, rolnik.
 *Kajfosz Paweł, rolnik.
 *Łamacz Adam, rolnik.
 *Morzół Józef, rolnik.
 *Goryczka Jerzy, rolnik.
 *Konderla Jędrzej, rolnik.
 *Walczyso Jan, rolnik.
 *Raszka Jerzy, nauczyciel.
 *Kowala Jędrzej, nauczyciel st.
 *Milerski Józef.
 *Mitrega Jerzy.
 *Kostka Jan.
 *Widenka Jan.

Ogrodzona.

Martynek Jan, nauczyciel.
 Pszczółka Paweł, rolnik
 *Zajac Jan, rolnik
 *Hernik Jan, rolnik.

Olbrachcice.

Boruta Paweł, rolnik.
 Cichy Jan, rolnik.
 Cienciała Paweł, rolnik.
 Głombek Franciszek, rolnik.
 Głombek Józef, rolnik.
 Michejda Paweł, rolnik.
 Orszulik Andrzej, nauczyciel.
 Pawlica Antoni, rolnik.
 Suchanek Paweł, rolnik.
 Zahraj Jan, rolnik.
 *Gajda Alojzy, rolnik.

Oldrzychowice.

Kłapsia Jan, nauczyciel.
 Kłapsia Jerzy, rolnik.
 Michalik Jan, rolnik.
 Sikora Paweł, rolnik.
 Stonawski Paweł, rolnik.
 *Trombik Jan, rolnik.

Orłowa.

Santaryus Karol, rolnik.
 Szarowski Franciszek, nauczyciel.

Piasek.

Bocek Paweł, rolnik.
 Heczko Jan, rolnik.
 Sikora Adam, rolnik.

Podobora.

*Liszka Paweł, rolnik.

Pogórz.

*Rösche Robert, rolnik.

Poręba.

Stankusz Jan, rolnik.

Próchna.

Goszyk Ewa, właścicielka realności.

Puńców.

Bolek Jan, rolnik.
 Cienciała Jerzy, nauczyciel.
 Delong Józef, rolnik.
 Głajcar Jerzy, rolnik.
 Kajzar Jan, rolnik.
 Piesna Jerzy, ks., proboszcz.
 Sikora Adam, rolnik.

Zaleski Józef, Dr.
 Zyder Paweł, rolnik.
 *Grycz Andrzej, rolnik.
 *Szotkowski N., nauczyciel.
 *Niemięc Paweł, rolnik.
 *Nowak Franciszek, rolnik.
 *Kozdoń Paweł, rolnik.

Ropica.

Broda Jan, rolnik.
 Głajcar Paweł, rolnik.
 Grycz Jerzy, rolnik.
 Grycz Jerzy, mł., rolnik.
 Kaleta Jan, rolnik.
 Lazar Jan, rolnik.
 Marek Jan, zarządca dóbr.
 Oszelda Jan, rolnik.
 Skulina Karol, rolnik.
 *Jadamus Jan, rolnik.

Rychwałd.

Szeroki Emanuel, rolnik.

Sibica.

Branny Jan, rolnik.
 Dygoś Paweł, kowal.
 Głajcar Jan, rolnik.
 Górniak Franciszek, rolnik i właściciel
 fabryki.
 Górniak Józef, zarządca fabryki.
 Górniak Paweł, maszynista.
 Macura Jan, rolnik.
 Marek Paweł, rolnik.
 Tomanek Andrzej, rolnik.
 Wyborny Józef, sklepnik.
 *Wieluch Antoni, rolnik.
 *Branny Andrzej, rolnik.
 *Macura Paweł, rolnik.
 *Franek Adam, rolnik i krawiec.

Sedliszcze.

Jeź N., rolnik.

Simoradz.

Raszka Jerzy, rolnik.

Skoczów.

Opalski, J. U. Dr., adwokat.

Śmiłowice.

Brzezina Paweł, rolnik.
 Chlebek Jan, rolnik.
 Kotas Paweł, rolnik.

Stonawa.

Feber Józef, rolnik.
Delong Józef, rolnik Nr. 7.
Przybyła Jan, rolnik.

Sucha górna.

Cienciała Jan, rolnik.
Paździora Józef, rolnik.

Toszonowice.

Brzezina Jan, rolnik.

Trzanowice dolne i górne.

Boszczyk Jan, rolnik.
Klais Paweł, rolnik.
Nowak Jan, rolnik.
Recmanik Adolf, rolnik (obecnie w Ci-
chej w Morawie).
Sabela Jerzy, rolnik.
Wojnar Adam, rolnik.

Trzycieź.

Wojnar Paweł, rolnik.

Trzyniec.

Drózd Jan, nauczyciel.
Hinczyc Gustaw, rolnik.
Knobloch Antoni, robotnik.
Kubisz Paweł, rolnik.
Mamica Jan, rolnik.
Marek Paweł, młynarz.
Pasz Jan, nauczyciel.
Stonawski Jerzy, rolnik.

Tyra.

Folwarczny Jan, nauczyciel.
Ruśniok Jan, rolnik.

Ustroń.

Bażant Antoni, rolnik Nr. 142.
Broda Andrzej, rolnik Nr. 194.
Gajdzica Jan, rolnik Nr. 211.
Głajcar Jan, rolnik.
Hławiczka Paweł, rolnik Nr. 143.
Janik Jerzy, ks., pastor.
Krysta Jan, rolnik Nr. 64.
Kółko rolnicze.
Lipowczan Paweł, rolnik Nr. 8.
Łyżbicki Paweł, rolnik Nr. 162.
Michejda Jerzy, nauczyciel.

Sztiwertnia Adam, rolnik Nr. 168.
Tomiczek Jan, rolnik.
Tyrlik Paweł, rolnik.
Wacław Jan, rolnik Nr. 153.
Wojnar Jan, rolnik.
Ziętek Paweł, nauczyciel.

Wendrynia.

Ciemala Paweł, gospodźki.
Heczko Jan, rolnik Nr. 61.
Kalyta Paweł, rolnik.
Mrózek Paweł, rolnik.
Lanc Jerzy, rolnik.
Raszka Jan, rolnik.
Raszka Jerzy, rolnik.
Rusz Jerzy, nauczyciel.
Ślądceczek Jan, nauczyciel.
Starzyk Jerzy, rolnik.
Walczyzsko Jerzy, rolnik.

Wielopole.

*Cienciała Jan, rolnik.

Wierzniowce.

Russek Jan, rolnik.

Wisła (kółko rolnicze).

Cienciała Andrzej, nauczyciel.
Cieślar Jan, rolnik
Kubisz Jerzy, nauczyciel.
Raszka Paweł, rolnik.
*Hoff N., literat.
*Mrowiec Jerzy, ks., pastor.
*Goszyk Józef, nauczyciel.
*Pustówka Jan, nauczyciel.
*Chmiel Jerzy, rolnik Nr. 478.
*Polak Paweł, Nr. 219.
*Wantulok Andrzej, Nr. 241.
*Szturc Jan, Nr. 450.
*Pilch Andrzej, Nr. 453.
*Czyż Jan, Nr. 476.
*Pilch Jan, Nr. 12.
*Cieślar Jan, Nr. 26.
*Chmiel Paweł, Nr. 478.
*Karch Michał, Nr. 474.

Zaborze.

Grzegorzek Józef, rolnik.

Zabrzeg.

Londzin Józef, nauczyciel.

Zamarski.

Kozieł Paweł, rolnik.
*Kania Andrzej, rolnik.

Żebrzydowice.

Damek Jan, bednarz.
Kopel Jan, rolnik.
Miczek Józef, rolnik.
Płonka Józef, rolnik.

Żermanice.

*Fajkosz Jan, nauczyciel.

Żuków dolny.

Ciahotny Jan, rolnik.
Halama Jan, rolnik.
Hławiczka Paweł, rolnik.
Kasyrz Józef, rolnik.
Lasota Paweł, rolnik.

Siostrzonek Jan, rolnik.
Teper Andrzej, rolnik.
Wojnar Jerzy, rolnik.
Zielina Paweł, rolnik.
Zielina Józef, nauczyciel.
*Brianny Jan, rolnik.
*Josiek Jan, rolnik
*Wojnar Jan, rolnik Nr. 36.
*Liebermann Izaak.
*Wojnar Jerzy, rolnik Nr. 32.

Żuków górny.

Ciosk Jan, rolnik.
Ciosk Paweł, rolnik.
Molin Paweł, rolnik.
Walica Paweł, rolnik.
Zielina Maciej, rolnik.
Kania Andrzej, rolnik.
*Różka Andrzej, rolnik.
*Feige Leopold, właściciel więk. posiadłości.
*Molin Adam, rolnik.

Członkowie, którzy w ciągu roku 1893 wstąpili do Towarzystwa, oznaczeni są *.

Namzari.

Kozel Paweł, rolnik.
*Kana Andrzej, rolnik.

Nęprzebawiec.

Danek Jan, buchalarz.
Kopel Jan, rolnik.
Micko Józef, rolnik.
Łoska Józef, rolnik.

Nermanice.

*Tajnos Jan, nauczyciel.

Nuków doły.

Cebotaj Jan, rolnik.
Halana Jan, rolnik.
Hawiczka Paweł, rolnik.
Kazyś Józef, rolnik.
Lacuta Paweł, rolnik.

Mostronow Jan, rolnik.
Lepor Andrzej, rolnik.
Wojnar Józef, rolnik.
Zelina Paweł, rolnik.
Zelina Józef, nauczyciel.
*Jasny Jan, rolnik.
*Josiak Jan, rolnik.
*Wojnar Jan, rolnik Nr. 88.
*Liebermann Leok.
*Wojnar Józef, rolnik Nr. 33.

Nuków górny.

Ciolek Jan, rolnik.
Ciolek Paweł, rolnik.
Molin Paweł, rolnik.
Wojnar Paweł, rolnik.
Zelina Marja, rolnik.
Kana Andrzej, rolnik.
*Kozka Andrzej, rolnik.
*Fajga Leopold, właściciel wsi, po-
sadyk.
*Molin Adam, rolnik.

Opisowicie, który w tym roku 1893 wsią do Towarzystwa, oznaczony jest *

